

TCMB'nin Enflasyon Tahmini Açıklandı

TCMB Başkanı Çetinkaya, enflasyonun yıl sonunda yüzde 23,5 olarak gerçekleşeceğini, orta vadede yüzde 5 düzeyinde istikrar kazanacağını tahmin ettiklerini açıkladı. - 31.10.2018

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Murat Çetinkaya, enflasyonun 2018 sonunda yüzde 23,5 olarak gerçekleşeceğini, 2019 sonunda yüzde 15,2'ye, 2020 sonunda ise yüzde 9,3'e geriledikten sonra orta vadede yüzde 5 düzeyinde istikrar kazanacağını tahmin ettiklerini bildirdi.

Çetinkaya, yılın dördüncü Enflasyon Raporu'nun açıklandığı bilgilendirme toplantısında, maliye politikasının Temmuz Enflasyon Raporu dönemine göre iktisadi faaliyeti daha az destekleyici bir konuma geldiğini ifade etti.

Eşel mobil uygulamasıyla uluslararası petrol fiyatları ve döviz kurundaki artışların akaryakıt fiyatlarına yansımalarının sınırlı kalmaya devam ettiğini belirten Çetinkaya, buna karşılık, elektrik ve doğal gaz fiyatlarında yapılan ayarlamaların bir önceki raporda öngörülen oranların üzerinde gerçekleştiğini söyledi.

Çetinkaya, orta vadeli tahminleri üretirken, makroekonomik politikaların enflasyonu düşürmeye odaklı ve koordineli bir şekilde belirlendiği bir görünümü esas aldıklarını aktararak, şunları kaydetti:

“Yeni Ekonomi Programı'nda, kamu maliyesinin, makro dengelenme sürecine sıkı politika çerçevesi izleyerek katkıda bulunacağı belirtildi. Sıkı politika çerçevesinin vergi artışları yolu ile değil, harcamalarda kesinti yoluyla belirlenmiş olması, fiyat istikrarına katkı sağlayacaktır. Bu çerçevede, ileriye dönük tahminler oluşturulurken, 2019'da daha belirgin olmak üzere kamunun iktisadi faaliyeti destekleyici duruşunun yerini zayıf bir duruşa bıraktığı, buna bağlı olarak harcama ve cari transferlerdeki artış oranlarının azaldığı bir görünüm esas alındı.

Ayrıca, kamu kontrolündeki fiyat ve ücretlerin geçmişe endekslemeyi azaltacak şekilde büyük ölçüde enflasyon hedefleri ile uyumlu olarak belirlendiği varsayıldı. Enflasyonu düşürmeye ve makroekonomik dengelenme sağlamaya yönelik güçlü politika koordinasyonunun risk primi ve belirsizlik algılamalarını kademeli olarak iyileştireceği öngörüldü.”

“Ham petrol varil fiyat varsayımı için 2018 tahmini 75 dolara yükseltildi”

TCMB Başkanı Çetinkaya, enflasyon tahminlerinde küresel büyüme ve gelişmiş ülke para politikaları görünümü ile enerji, ithalat ve gıda fiyatlarının da önemli rol oynadığını belirterek, söz konusu değişkenlere dair varsayımlarından bahsetti.

Uluslararası piyasalarda ham petrol fiyatlarının üçüncü çeyrekte belirgin şekilde artarken, endüstriyel metal fiyatlarındaki artışın büyük ölçüde ABD ve Çin arasındaki dış ticaret geriliminin etkisiyle daha sınırlı kaldığına işaret eden Çetinkaya, şunları ifade etti:

“Yakın dönemde ham petrol fiyatlarının spot ve vadeli piyasalardaki yükselişine bağlı olarak, Temmuz Enflasyon Raporu'nda yer alan ham petrol varil fiyatları varsayımını 2018 için ortalama 73 dolardan 75 dolara, 2019 için ise 73 dolardan 80 dolara yükselttik. İşlenmemiş gıda fiyatları enflasyonu 2018'in üçüncü çeyreği sonunda yüzde 34'e ulaşarak Temmuz Enflasyon Raporu varsayımının oldukça üzerinde gerçekleşti. Taze meyve-sebze fiyatlarında temmuz ve ağustos aylarında beklenen düzeltme sınırlı kalırken eylül ayında ise güçlü bir fiyat artışı gerçekleşti.

Üçüncü çeyrekte gıda enflasyonuna dair görünümün bozulmasında Türk lirasındaki değer kaybına bağlı maliyet yönlü gelişmeler temel belirleyici oldu. Bu çerçevede, 2018 sonu gıda enflasyonu tahmini yüzde 13'ten yüzde 29,5'e, 2019 sonu gıda enflasyonu tahmini ise yüzde 10'dan yüzde 13'e güncellendi.”

Çetinkaya, enflasyonu düşürmeye odaklı, sıkı bir politika duruşu ve güçlendirilmiş politika koordinasyonu altında, enflasyonun kademeli olarak hedeflere yakınsayacağını öngördüklerini bildirdi.

Bu çerçevede, enflasyonun 2018 sonunda yüzde 23,5 olarak gerçekleşeceğini, 2019 sonunda yüzde 15,2'ye, 2020 sonunda ise yüzde 9,3'e geriledikten sonra orta vadede yüzde 5 düzeyinde istikrar kazanacağını tahmin ettiklerini aktaran Çetinkaya, “Enflasyonun, yüzde 70 olasılıkla, 2018 sonunda yüzde 21,9 ile yüzde 25,1 aralığında (orta noktası yüzde 23,5), 2019 sonunda yüzde 12,3 ile yüzde 18,1 aralığında (orta noktası yüzde 15,2), 2020 sonunda ise yüzde 6 ile yüzde 12,6 aralığında (orta noktası

yüzde 9,3) gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.” ifadelerini kullandı.

Çetinkaya, tahminleri oluştururken para politikasındaki sıkı duruşun uzun bir süre korunacağı bir çerçeveyi esas aldıklarını da vurgulayarak, “Önümüzdeki dönemde de enflasyonun en kısa zamanda hedeflere doğru yönelmesi için gerekli parasal duruşu koruyarak elimizdeki bütün araçları fiyat istikrarı doğrultusunda kararlılıkla kullanmaya devam edeceğiz.” dedi.

Çetinkaya, yılın dördüncü Enflasyon Raporu’nun açıklandığı bilgilendirme toplantısında, konuşmasında son dönem makroekonomik gelişmeleri, beklentiler ışığında güncelledikleri orta vadeli enflasyon tahminlerini, bu tahminlerin arka planında yer alan varsayımları ve para politikası duruşunu paylaşacaklarını belirtti.

Enflasyon raporlarında konjonktürel gelişmeleri tartıştıkları bölümlere ilave olarak ekonomik gündeme ilişkin öne çıkan konulara dair çalışmalara da yer verdiklerini anımsatan Çetinkaya, şunları kaydetti:

“Yılın ikinci çeyreğinde ivme kaybeden küresel iktisadi faaliyete dair görünüm Temmuz Enflasyon Raporuna kıyasla sınırlı ölçüde olumsuzla döndü. Söz konusu yavaşlama ağırlıklı olarak gelişmekte olan ülkelerin performansından kaynaklandı. Başta ABD, Japonya ve İngiltere olmak üzere gelişmiş ülke ekonomileri daha olumlu bir görünüm sergilerken Euro Bölgesi’nde iktisadi faaliyetteki yavaşlama daha belirgin hale geldi. İtalya’da kamu borç stoğuna dair endişeler ve Brexit kaynaklı siyasal belirsizlikler ile çelik ve alüminyum ihracatına ABD tarafından uygulanan gümrük tarifeleri, Euro Bölgesi’nde ekonomik büyümenin yavaşlayabileceğine işaret etmekte.

Üçüncü çeyrekte ham petrol fiyatları artarken, endüstriyel metal fiyatlarındaki görünüm ABD ve Çin arasındaki dış ticaret geriliminin de etkisiyle daha ılımlı seyretti. Enflasyon, yükselen petrol fiyatlarına bağlı olarak, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler gruplarında yükseldi. Diğer taraftan, küresel finansal koşullar bir önceki Enflasyon Raporu dönemine göre sıkılaştı. Amerikan Merkez Bankası’nın para politikasındaki normalleşme sürecine bağlı olarak üçüncü çeyrekte uzun vadeli faizlerde artış kaydedildi. Bu dönemde, gelişmiş ülkelerde getirilerin yükselmesi ve uluslararası ticarete ilişkin korumacılık eğilimlerinin güçlenmesi, küresel finansal piyasalarda oynaklıklara yol açtı. Gelişmekte olan ülkelerin risk primleri yükselirken, portföy çıkışlarına bağlı olarak para birimlerinde değer kaybı gözlemlendi.”

Çetinkaya, gelişmekte olan ülkelere portföy çıkışlarının hızlandığı bir konjonktürde Türkiye’de döviz piyasalarında ağustos ayında yaşanan dalgalanma, alınan tedbirler ve eylül ayındaki güçlü parasal sıkılaştırmayı takiben zayıfladığını ifade ederek, enflasyon

beklentileri ve risk primindeki artış nedeniyle piyasa faizlerinin, yüksek seviyesini koruduğunu söyledi.

Bu gelişmeler doğrultusunda bankaların fonlama maliyetlerinde artış kaydedildiğini, kredi-mevduat faiz farkının üçüncü çeyrekte tarihsel ortalamalarının üzerinde gerçekleştiğini, böylelikle, kredilerin büyüme hızındaki yavaşlamanın üçüncü çeyrekte daha belirgin hale geldiğini aktaran Çetinkaya, sözlerine şöyle devam etti:

“Tüketici enflasyonu yılın üçüncü çeyreğinde yüzde 24,5 seviyesine ulaştı. Türk lirasının bu dönemde yüzde 37 civarında değer kaybetmiş olması enflasyondaki yükselişin en önemli belirleyicisi oldu. Yıllık enflasyondaki artışın alt gruplar geneline yayılması ve döviz kuru geçişkenliği görece düşük olan ürün gruplarında dahi yüksek fiyat artışları kaydedilmiş olması, fiyatlama davranışının belirgin şekilde bozulduğuna işaret etmekte. Bu gelişmede, döviz kurlarında yükselen oynaklığın enflasyon belirsizliğini artırması, döviz kurundan tüketici enflasyonuna geçişkenliğin güçlenmesi ve geçmiş enflasyona endeksleme eğiliminin yaygınlaşması belirleyici oldu.”

Çetinkaya, iç talep koşullarının üçüncü çeyrek itibarıyla enflasyonu düşürücü yönde etkilemesine karşın, turizmdeki olumlu görünümün sürmesinin, bu sektörle bağlantısı güçlü kalemlerde fiyat artışlarına neden olduğuna işaret ederek, “Ayrıca, üretici enflasyonu kaynaklı maliyet baskıları da tüketici enflasyonu üzerinde belirleyici olmakta. İktisadi faaliyet, yılın ikinci çeyreğinde yavaşlamakla birlikte Temmuz Enflasyon Raporu’nda öngörülenden bir miktar daha kuvvetli gerçekleşti. İkinci çeyrekte yurt içi talepteki zayıflamaya bağlı olarak ithalatın gerilemesi ve turizmdeki toparlanmanın güç kazanmasıyla birlikte net ihracat dönemlik büyümenin temel belirleyicisi oldu. Döviz kurlarındaki yüksek oynaklık, belirsizlik algılamalarındaki bozulma ve finansal koşullardaki sıkılaşma nedeniyle iktisadi faaliyetteki yavaşlamanın üçüncü çeyrekte devam ettiğini değerlendiriyoruz.” diye konuştu.

“Fonlama stratejisinde de değişikliğe gittik”

Murat Çetinkaya, mayıs ve haziran aylarındaki parasal sıkılaştırmanın ardından, temmuz ayındaki PPK toplantısında politika duruşlarını değiştirmediklerini hatırlatarak, “Karar metnimizde iç talep koşullarındaki yavaşlama ile para politikasının gecikmeli etkilerinin izlenmesi gerektiğini ifade etmiştik. Bununla birlikte enflasyon ve enflasyon beklentilerinin bulunduğu yüksek seviyelerin fiyatlama davranışları üzerinde risk oluşturmaya devam etmesinden ötürü sıkı para politikasının uzun bir müddet korunmasının gerekebileceğini değerlendirmiştik. 10 Ağustos 2018 tarihinde döviz piyasalarında gözlenen sağlıksız fiyat oluşumları ve artan oynaklıklar neticesinde döviz

ve TL likiditesine yönelik önlemler aldık. Ayrıca fonlama stratejisinde de değişikliğe gittik.” ifadelerini kullandı.

Eylül ayındaki PPK toplantısında ise fiyatlama davranışındaki bozulmanın enflasyon görünümüne dair yukarı yönlü risk oluşturmaları nedeniyle, fiyat istikrarını desteklemek amacıyla güçlü bir parasal sıkılaştırmaya giderek politika faiz oranını yüzde 24’e yükselttiklerini aktaran Çetinkaya, şunları kaydetti:

“Ayrıca, fonlamanın tamamının haftalık repo ihaleleri yoluyla sağlanması uygulamasına geri döndü. Ekim ayındaki PPK toplantısında, finansal koşullardaki sıkılaştırmanın da etkisiyle iç talep koşullarındaki zayıflamanın enflasyon görünümündeki bozulmayı kısmen sınırlayacağı değerlendirilmesine karşın, fiyatlama davranışlarına dair yukarı yönlü risklerin devam etmesinden ötürü sıkı parasal duruşumuzu koruduk.

Ülke risk priminde çeyrek ortalamaları itibarıyla gözlenen artış ve döviz kurunda yaşanan değer kaybı kur takası faizlerinin tüm vadelerde Temmuz Enflasyon Raporu’na göre yükselmesine neden oldu. Türk lirasının ima edilen oynaklığı ve uzun vadeli Türk lirası faizleri ağustos ayında belirgin yükseldikten sonra alınan tedbirlerin ve güçlü parasal sıkılaştırmanın etkisiyle eylül ve ekim aylarında geriledi. Bankaların kredi koşullarında gözlenen sıkılaştırma ve iktisadi faaliyetlerdeki yavaşlamaya bağlı olarak kredi talebindeki düşüşün etkisiyle yılın üçüncü çeyreğinde kredi büyümesi belirgin şekilde geriledi.”

Çetinkaya, finansal koşullar endeksinde ikinci çeyrekte gözlenen sıkılaştırmanın üçüncü çeyrekte daha da güçlendiğini dile getirdi.

Merkez Bankası Başkanı Çetinkaya soruları yanıtladı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Murat Çetinkaya, para politikası duruşuna ilişkin, “Önümüzdeki dönemde temkinli duruşu koruyacağız.” dedi.

Çetinkaya, yılın dördüncü Enflasyon Raporu'nun açıklandığı bilgilendirme toplantısının ardından, ekonomist ve gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Enflasyona ilişkin kısa vadeli görüşlerinin sorulması üzerine Çetinkaya, tahminleri belirlerken temkinli duruşu tercih ettiklerini aktararak, gelecek aylardan itibaren iktisadi faaliyetlerdeki yavaşlamanın etkilerinin enflasyonda yukarı yönlü baskıları sınırlayıcı yönde olmasını beklediklerini söyledi.

Çetinkaya, para politikası duruşunun, tahminleri oluştururken temkinli bir noktada durmak zorunda olduğunu dile getirerek, şunları kaydetti:

“Hedeflerimizin oldukça üzerindeyiz. Fiyatlama davranışlarında genele yayılan bir bozulma var. Bu sebeple güçlü bir parasal sıkılaştırma adımını gerçekleştirdik. Önümüzdeki dönemde bu temkinli duruşu koruyacağız. Mevcut şartlar sıkı para politikası duruşunun uzun süre korunmasını gerektiriyor. Gerekirse ilave sıkılaştırma gerçekleştirilebilir.”

Mali politikalar ve makroihtiyati politikalar başta olmak üzere diğer politika alanlarıyla sağlanacak yüksek eş güdümün önemine işaret eden Çetinkaya, Enflasyonla Topyekun Mücadele Programı'nı özellikle fiyat istikrarına yönelik farkındalığı artırması açısından önemli gördüklerini vurguladı.

Çetinkaya, raporda yer alan riskler bölümünde risk senaryolarına detaylı şekilde değinildiğini belirterek, “Sıkı para politikası duruşu, iktisadi faaliyeti mevcut durumda destekleyicidir. Sıkı para politikası duruşu, risk pirimini düşürmek, öngörülebilirliği artırmak bakımından bugün finansal piyasalar başta olmak üzere istikrarı sağlaması bakımından iktisadi faaliyeti destekler. İktisadi faaliyet de olası hızlı bir yavaşlamayı bir miktar dengeler. Burada diğer politika adımları ile eş güdüm de çok önemli.” diye konuştu.

“Para politikası duruşumuzu belirleme yöntemimizde değişiklik söz konusu değil”

Murat Çetinkaya, politika faizi ve faizi belirlerken mevcut enflasyonun dikkate alınması stratejisinde değişiklik olup olmayacağına ilişkin soruya, şu cevabı verdi:

“Bu dönemlerde Merkez Bankası'nın politika duruşu, özellikle kısa sürede çok yüksek oynaklıkların yaşandığı ve fiyatlama davranışlarının bozulduğu bu tarz dönemlerde bizim kısa vadeli gelişmeler kadar orta vadeli gelişmelerin de detaylarına bakmamız gerekiyor. Bu anlamda bizim para politikası duruşumuzu belirleme yöntemimizde, yaklaşımımızda herhangi bir değişiklik söz konusu değil. Enflasyon tahminleri elbette önemli. Tahmin belirsizliğinin yüksek olduğu bu tarz dönemlerde para politikası duruşunun da sıkı olması, öngörülebilir olması, bizim bu sürece verebileceğimiz en büyük katkı. Bu anlamda önümüzdeki döneme dair atılan adımlarda beklentilerin çoğalması önemli olacak. Politika duruşumuz buna göre şekillenecek. Diğer taraftan orta vadede etkilerini göreceğimiz finansal koşullar ve çıktı açığı politikası da belirleyici olacak. Bizim duruşumuzu, enflasyona göre para politikası duruşunu böyle okumakta fayda var. Genel yaklaşımımızda bir değişiklik olmadığını ifade etmek isterim.”

“Kasıma ayında etkiler devam edecek”

Merkez Bankası Başkanı Çetinkaya, üç aylık indirim kampanyasının enflasyona etkisinin kalıcı olup olmayacağına yönelik soru üzerine, Enflasyonla Topyekun Mücadele Programı'nın etkilerinin gelecek dönemde görüleceğini belirtti.

Kasım ayında da bu etkilerin devam etmesini beklediklerini söyleyen Çetinkaya, “Burada gönüllülük esaslı bir katılımı, yüksek fiyatlama artışlarının ve fiyatlama davranışlarında bozulma yaşandığı bir dönemde atılan bu adımların katkısının fiyat istikrarı farkındalığına yönelik bir toplumsal yaklaşım geliştirmesi bakımından önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu dönemde para politikası adımları başta olmak üzere birçok politika tedbiri alındı. Bizim amacımız hedeflerimize olabilecek en kısa zamanda ulaşmak, dezenflasyon sürecinin bir an önce başlaması ve güçlü bir biçimde devam etmesi.” değerlendirmelerinde bulundu.

“Endeksleme davranışı öncelikle değiştirmeye çalıştığımız unsurlardan birisi”

Murat Çetinkaya, endeksleme davranışına ilişkin soruya, “Endeksleme davranışı öncelikle değiştirmeye çalıştığımız unsurlardan birisi. Bu orta vadede enflasyona, enflasyon trendine, fiyat istikrarının sağlanmasına yönelik inancın artması ve buradaki başarının götürülmesiyle oluşacak. Raporda ücretler başta olmak üzere muhtelif kalemlerde etkileri, tahminlerimize nasıl yansıttığımızı görebilirsiniz. Geçmiş dönemlerden büyük farklılıklar görmüyoruz.” şeklinde cevap verdi.

Merkez Bankası'nın aralık sonunda reel sektörün borçluluğuna ilişkin yayımlayacağı çalışmasının hangi aşamada olduğuna yönelik soru üzerine Çetinkaya, “Mayıs ayından bu yana reel sektörün döviz borcu ve döviz pozisyonuna ilişkin detaylı bir veri takip sistemi hayata geçmeye başladı. Şimdilik sadece elimizde bir çeyreklik rakamlar var. Çeyreklik rakamlar elimize geçtikçe bunlar üzerindeki değerlendirmelerimizi ve ilgili paydaşlarla bunların iletişimini yapıyor olacağız. Bunun için bir miktar daha veriye ve analize ihtiyacımız var.” bilgisini verdi.

Bankası bağımsızlığı

TCMB Başkanı Çetinkaya, Merkez Bankası'nın bağımsızlığına ilişkin soru üzerine, “Merkez Bankası'nın hedefi ve sorumluluğu yasada net olarak belirlenmiştir. Bu anlamda kendisine tanımlanan araçları kendi yetkisi çerçevesinde Merkez Bankası kararlılıkla kullanır ve kullanmaya devam edecektir.” şeklinde cevap verdi.

Dış finansmana yönelik soruyu, Çetinkaya, şöyle yanıtladı:

“Eylül ayı, sendikasyonlar başta olmak üzere, bankacılık sektörünün finansman

konusunda sorun yaşamadığını ve yüksek yenileme oranlarıyla yoluna devam edebildiğini gösterdi. Makro dengelerin güçlenmesi ve istikrarın sağlanmasıyla birlikte dış finansman kanalında da daha iyi bir görünüme yaklaşacağımızı umuyoruz.”

“Yüzde 5'lik hedef, orta vadeli bir hedef haline geliyor”

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Başkanı Murat Çetinkaya, enflasyon hedefinde bir değişiklik öngörmediklerini belirterek, “Enflasyon hedeften belirgin bir sapma gösterdiği dönemlerde, bugün bizim için var olan yüzde 5'lik hedef, orta vadeli bir hedef haline geliyor. Bu tarz dönemlerde, aslında orta vadeli enflasyon projeksiyonları bir anlamda ara hedef işlemini görüyor. Orta ve uzun vade için hedefte bir değişiklik ihtiyacı olmadığını düşünüyoruz.” dedi.

Çetinkaya, yılın dördüncü Enflasyon Raporu'nun açıklandığı bilgilendirme toplantısının ardından, ekonomist ve gazetecilerin sorularını yanıtladı.

Kısa vadede birikimli maliyet etkileri, baz etkileri ve gıda fiyatlarının oynaklıklara yol açabileceğine işaret eden Çetinkaya, fiyatlama davranışlarındaki bozulmanın da yukarı yönlü bir risk olduğunu söyledi.

Çetinkaya, söz konusu risklerin, attıkları güçlü para politikası adımlarının etkilerinin daha görülür olmasıyla dengeleneceğini düşündüklerini aktararak, “Finansal koşullardaki sıkılaşma ve iktisadi faaliyetteki yavaşlama önemli faktörler olarak diğer taraftan enflasyonist etkisi aşağı yönlü sınırılıyor. Bu anlamda tahmin patikasını oluştururken temkinli bir duruşu tercih ettik. Bu etkileri görmek istediğimiz için son toplantımızda beklemeyi tercih ettik. Önümüzdeki dönemde de fiyatlama davranışlarını, enflasyon görünümünü ve orta vadeli eğilimleri dikkate alarak para politikası duruşumuzla ilgili adımları atmaya devam edeceğiz.” diye konuştu.

Büyüme ile enflasyon arasında bir ödünleşim olmadığını vurgulayan Çetinkaya, şunları kaydetti:

“İktisadi faaliyette iç talep kaynaklı belirgin bir yavaşlama olduğunu görüyoruz. Diğer taraftan, oluşan makro politika çerçevesine eşgüdüm bu yavaşlamayı yumuşatıyor, dengeliyor. Dış talep koşulları ve net ihracata katkısı da önemli bir biçimde bu yavaşlamanın daha ılımlı gerçekleşmesine katkı verebilir. Makro politika bileşiminde Merkez Bankası açısından para politikası tarafında atılan adımlar, enflasyon gelişmeleri başta olmak üzere piyasadaki beklentileri iyileştirir, net bir şekilde gördüğümüz gibi oynaklıkları azaltır, bu anlamda büyüme üzerindeki olumsuz etkileri ciddi ölçüde sınırlar. Biz bu yönüyle bir ödünleşim değil, iyi koordine edilmiş politikaların orta vadede ılımlı bir

dengelenme ve makro dengelerde iyileşme ortaya çıkaracak bir görünümü esas alıyoruz.”

“Net ihracatın katkısı son derece kritik”

Murat Çetinkaya, tahminlerinde küresel konjonktür gerçekleştirmeleri, dış ticaret gelişmeleri ve portföy akımlarının önemli olacağını ifade etti.

İktisadi faaliyet açısından net ihracatın katkısının son derece kritik olduğunu vurgulayan Çetinkaya, “Küresel dış ticaret ve korumacılık eğilimleri ile bunlarla ilgili yapılan tartışmaların önemli bir risk. Diğer taraftan jeopolitik unsurlar başta olmak üzere enerji fiyatlarını etkileyecek tüm unsurlar bizim açımızdan etkili olacaktır. Gelişmiş ülke para politikası adımlarındaki değişiklikler, Avro Bölgesi ile ilgili tüm riskler dahil olmak üzere risk iştahını şekillendirebilecek tüm faktörler, hem biz hem de gelişmekte olan ülkeler açısından belirleyici olacaktır.” ifadelerini kullandı.

Çetinkaya, “Enflasyon hedefini değiştirmeyi düşünüyor musunuz?” sorusu üzerine, şu yanıtı verdi:

“Enflasyon hedefinde bir değişiklik öngörmüyoruz. Soru haklı bir soru, çünkü hedeften oldukça uzağız. Enflasyon hedeften belirgin bir sapma gösterdiği dönemlerde, bugün bizim için var olan yüzde 5'lik hedef, orta vadeli bir hedef haline geliyor. Bu tarz dönemlerde, aslında orta vadeli enflasyon projeksiyonları bir anlamda ara hedef işlemini görüyor. Biz Yeni Ekonomi Programı'na enflasyon patikasıyla ilgili tahminler oluşturulurken katkıda bulunduk. Bugün, 2018 ve 2019 için sınırlı bir revizyon yapmış durumdayız ama ana patikayla ilgili bir değişiklik görmüyoruz. Bu anlamda 2019 ve sonrası için bu projeksiyonların ara hedef olarak görülmesinde fayda var. Orta ve uzun vade için hedefte bir değişiklik ihtiyacı olmadığını düşünüyoruz.”

“Tepki fonksiyonu ile ilgili işimizi zorlaştıran şeyler var”

TCMB Başkanı Çetinkaya, tepki fonksiyonu ile ilgili işlerini zorlaştıran şeyler olduğunu belirterek, şunları söyledi:

“Merkez Bankası nelere, hangi araçlarla tepki veriyor? Bunu iletişimimizde detaylı bir şekilde paylaşmaya önem gösteriyoruz, ancak işimizi zorlaştıran bazı şeyler var. Örneğin bunlardan biri yüksek döviz kuru geçişkenliği. Bu anlamda biz hiçbir zaman döviz kuru seviyesi hedeflememekle birlikte, attığımız adımlar zaman zaman döviz kuruna tepki gibi okunabilmekte. Burada biz politika duruşumuzu ve tepki fonksiyonumuzun nasıl şekillendiğini, ilgili paydaşlarla elbette paylaşmaya özen gösteriyoruz. Orta vadede para politikasının atacağı adımların yanı sıra dış finansman ihtiyacı, cari açık başta olmak

üzere yapısal adımların hayata geçmesiyle birlikte bu alandaki belirsizliğin daha fazla ortadan kalmasını bekleriz. Tepki fonksiyonuyla ilgili önümüzdeki dönemde, daha anlaşılır kılınması bakımından iletişimimizi güçlendirme ihtiyacı olabilir. Özellikle de hedeften belirgin sapmanın olduğu bu dönemde.”

Çok yüksek finansal piyasa oynaklığın görüldüğü ağustos ayında, Merkez Bankası'nın temel olarak likidite tedbirleri ile sistemi desteklemeye çalıştığını anlatan Çetinkaya, öngörülebilirliği artırmayı çabaladıklarını ifade etti.

Çetinkaya, burada atılan adımların tamamının o dönemde piyasalardaki oynaklığın azaltılması ve öngörülebilirliği artırmaya yönelik olduğunu vurgulayarak, “Önümüzdeki dönemde, Yeni Ekonomi Programı'nda bu tarz çabaların ana merci Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi olacak. Biz de oraya katkı vermeye devam edeceğiz.” dedi.

“Parasal aktarım mekanizmasının güçlü olduğunu düşünüyoruz”

Sıra dışı oynaklığın olduğu bir dönemden geçildiğini anlatan Çetinkaya, “Bugün itibarıyla kur geçişkenliği tarihsel ortalamalarının üzerinde. Özellikle ağustos ve eylül ayı fiyatlamalara baktığımızda, yaklaşık hesaplamalar şunu gösteriyor ki fiyatlamalar gerçekleştirilirken kurun gördüğü tarihi zirvelerin de çok ötesinde kur seviyeleri dikkate alınarak birçok sektörde fiyatlama gerçekleşmiş durumda.” diye konuştu.

Çetinkaya, burada sektörel heterojenlik ve rekabet gibi birçok unsurun da işin içine girdiğinden bahsederek, şöyle devam etti:

“Bunların tamamını kur geçişkenliğiyle açıklamak zor olabilir. Burada önceki dönemden farklı olarak şunu görebiliriz. Kur şoklarının yaşandığı ve kur geçişkenliğinin yüksek olduğu dönemlerde, bunun belli bir zamana yayıldığını biliyoruz, bir döngüsü var. Bu döngü bir miktar önden yüklemeli ve erken gerçekleşmiş olabilir. Bu bizim önümüzdeki dönemde daha fazla veriye ihtiyaç duyuyoruz ki, buradaki geçişkenlik nasıl seyredecek, bunu yakından takip edeceğiz. Kamu maliyesi duruşunu önemsiyoruz. Burada atılacak adımlar önümüzdeki dönem daha da belirginleşecek.

Hem Yeni Ekonomi Programı hem bütçede gördüğümüz para politikasını ve bizim hedeflerimizi destekleyicidir ve politika eşgüdümünü artırıcı bir yaklaşım söz konusu. Elbette burada konjonktürel adımlardan bahsetmek lazım. Bunun dışında yapısal tarafta atılacak tüm adımlar para politikası ve maliye politikası eşgüdümünü açısından önemli olur. Hedeflere ulaşmamızda bizi destekler. Parasal aktarım mekanizmasının bu anlamda güçlü olduğunu düşünüyoruz. Geçtiğimiz yıllarda politika eşgüdümünde dönem dönem istediğimiz uyumu sağlayamamak, parasal aktarımdaki geçişkenliği ve parasal aktarım

mekanizmasının gücünü bir miktar yavaşlatmıştı. Bunun geride kaldığını düşünüyoruz.”

Enflasyon rakamları ile ilgili bir tahmin patikası verdiklerine işaret eden Çetinkaya, iktisadi faaliyetten gelen yavaşlama etkisinin güçlendiğini söyledi.

“Piyasalar kendi dengesi ve derinliğini önümüzdeki dönemde yakalayacak”

Murat Çetinkaya, TL uzlaşmalı döviz satım ihaleleri ile VIOP'ta TL uzlaşmalı döviz kontratlarına artık çok fazla talep gelmediğinin, söz konusu ihalelerin devam edip etmeyeceğinin sorulması üzerine, şunları ifade etti:

“Bu işlemlere başlarken şunu belirtmiştik; özellikle finansal piyasalarda derinliğin artması ve kurumsal firmaların döviz risklerini yönetebilmesi için yeni piyasa ve araçların oluşması ve bunların derinliğinin sağlanması adına Merkez Bankası olarak öncü bir rol üstlendik. Uzlaşmalı ihalelere ağırlıklı olarak bankalar talep gösteriyor ve bunu kendi müşterilerinin döviz pozisyonlarını yönetmelerinde bir araç olarak kullanıyordu. Ağustostan itibaren talebin azalmasında piyasa oynaklıklarının etkili olduğunu görüyoruz.

Bu anlamda biz zaten son açıkladığımız ihale takviminde miktarı bir ölçüde düşürdük. Buradaki gelişmeleri takip edeceğiz. VIOP'ta da bunun bir tamamlayıcısı olarak bankalar dışında kurumsal firma taleplerinin karşılanabileceği bir piyasada işlem için Merkez Bankası bulunmaya başladı. Bunların tamamı aslında bu piyasaların gelişmesi için atılan adımlardır. Piyasaların kendi dengesi ve derinliğini önümüzdeki dönemde yakalayacağını umuyoruz.”

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA